

EXPEDICE NEURON 2025: dvojnásobný úspěch vědců Přírodovědecké fakulty UK

1.9.2025 - | Univerzita Karlova

Darwinovská otázka - jestli v přírodě vítězí spolupráce, nebo egoismus - může najít odpověď u guatemalských kutilek. A po 70 letech se čeští vědci vracejí po stopách legendárních filmařů do Tibetu. Dvě expedice, dva kontinenty, dvě osobnosti Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy a jedna otázka: co dokáže změnit svět?

„Jeden z důležitějších cílů Nadace Neuron je mimo jiné i podpora vědců v terénu. Proto financujeme průlomové expedice,“ prozrazuje Monika Vondráková, ředitelka Nadace Neuron. Dále upřesňuje: „Letos byl výběr pro udělení ceny EXPEDICE NEURON tak silný, že expediční rada Nadace Neuron vybrala hned dva projekty.“ První odstartuje letos na podzim, druhý čeká na jaro 2026.

KUTILKY: Po stopách dokonalé spolupráce

Jeden z vítězných projektů povede český tým do guatemalských hor za evolučním zázrakem.

Tým mladých vědců pod vedením Michaela Mikáta z katedry zoologie Přírodovědecké fakulty UK se v listopadu 2025 vydá do různých ekosystémů Guatemaly prozkoumat kutilky – blanokřídlý hmyz blízce příbuzný včelám, který na rozdíl od včel nesbírá pyl, ale loví jiné drobné živočichy.

„Cílem expedice v Guatemale je prozkoumat hnízdění kutilek, které jsou na prahu sociality,“ vysvětluje Michael Mikát. „Zaměříme se na rody, u nichž sociální chování dosud nebylo vědecky popsáno.“

► S Michaelem Mikátem, mimo jiné držitelem *Ceny rektora UK za mimořádné vědecké výsledky za rok 2019* či *Ceny Josefa Vavrouška pro mladé ekology 2021*, před časem rozmlouval magazín Forum: Vědecké úspěchy Michaela Mikáta řídí kyjorožky

TIBET: Po stopách Síse a Vaniše do východního Tibetu po 70 letech

Český badatelský tým se vydá po stopách dvou odvážlivců, kteří před 70 lety vstoupili do zakázaného světa.

Rok 1954. Čtyři roky po vstupu vojsk Čínské lidové osvobozené armády do Tibetu. Vojáci dokončují první silniční spojení do Lhasy. Českoslovenští filmaři Vladimír Sís a Josef Vaniš dokumentují stavbu tohoto náročného projektu. Jsou vůbec prvními cizinci, kteří směřují do Čínou kontrolovaného Tibetu vstoupit, a to s povolenkami číslo 1 a 2.

„Naše expedice povede do Tibetu po stopách československých filmařů,“ říká Jan Kropáček z katedry fyzické geografie a geoekologie Přírodovědecké fakulty UK. A dodává: „Řadu jejich snímků se nám podařilo lokalizovat a přímo na místě se je pokusíme zopakovat.“

Vítězové Expedice Neuron 2025 byli vyhlášeni v zahradách Vratislavského paláce dne 26. srpna 2025.

Text: Nadace Neuron

Datum: 26. 8. 2025

<https://cuni.cz/UK-6311.html?locale=cz&news=26661>